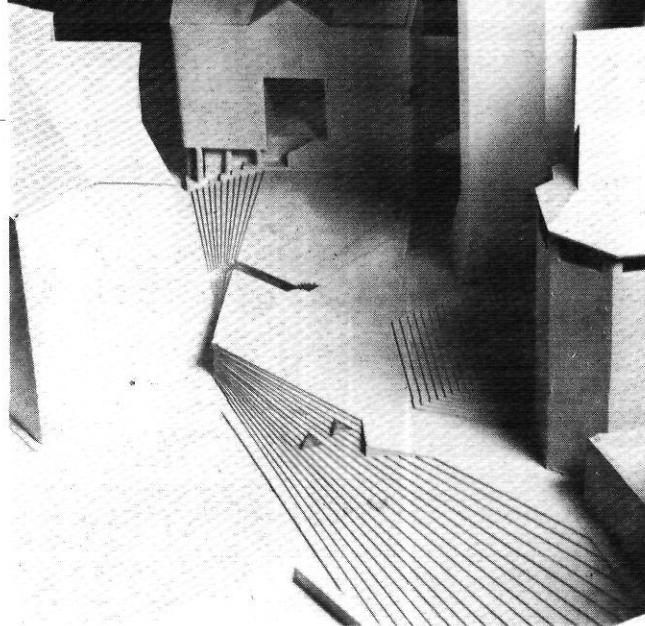

Plaça de Sant Feliu de Girona: maqueta dels disbarats que ens amenacen.

paperets

Biografies d'antologia

Si algun dia hagués d'escriure les biografies dels gironins sorprenents, aquí tinc les fitxes de dos octogenaris que no em podria pas deixar perdre:

1. Salvador Ferrer i Maura va néixer a Girona l'any 1902. Va estudiar al Grup Escolar i a l'Escola Normal, i va dirigir les colònies escolars de l'Ajuntament. Amb els anys, fou inspector d'Ensenyament a terres castellanes: Sòria, León, Guadalajara, Salamanca. A León va dirigir l'emissora local, va presidir l'Ateneu i l'Associació de la Premsa. A Madrid, va ser president del Cercle Català. Mestre, periodista i dramaturg, l'any 1958 va guanyar el premi de teatre Lope de Vega amb l'obra *El Condestable*. De retorn a Girona, jubilat, va escriure i publicar *L'Arc de Sant Martí*, una novel·la ambientada en una ciutat petita i inconfusible, travessada per un riu, anomenada Riurona.

Però allò que en un moment donat va fer sonar el nom de Ferrer i Maura va ser la seva condició de guionista d'uns espais molt populars a la primera època de TVE: *Teatro Apolo*, *Teatro Real*, *Teatro de la Zarzuela* i *Telesai-nete*. Ara, als 84 anys, ha mort sobtadament a la plaça del Vi, davant del Teatre Municipal, just quan sortia de veure una sarsuela. Ha estat una fi dramàtica, però plenament coherent amb la seva passió teatral.

2. Joaquim Isern i Fabra va néixer a Girona l'any 1901. Ara viu a Paret del Vallès. L'any 1924 va obtenir la llicenciatura en Farmàcia a la Universitat de Barcelona, però, per vocació, ha fet sempre d'historiador. Va exhumar documents de l'Arxiu de Simancas i va publicar dades inèdites sobre conspiracions espanyoles a Londres. Va remenar a l'Arxiu d'Índies i va publicar la història dels descobriments del Pacífic. Va recórrer la Palestina i va escriure la biografia *Ponç Pilat, governador de províncies*, finalista del premi Joan Estelrich de 1974.

Ara, als 85 nys, la història i la farmàcia s'han tornat a trobar. En aquesta edat insòlita, l'antic llicenciat ha presentat la seva tesi doctoral, sobre un tema històric i farmacològic. Després d'anys de recerca, Isern i Fabra proclama que el rei Ferran el catòlic va morir intoxicat per una ingestió excessiva de l'anomenat *filtre de l'amor*: un preparat a base de cantaridina, substància verinosa amb suposades —i falses— propietats afrodisiaques. Sembla que el rei catòlic, casat en segones nupcies amb Germana de Foix, volia tenir un fill per tal d'evitar que la Corona passés als Àustries. Però l'edat ja no donava per més i la cantaridina, lluny de fer-lo fèrtil, li va provocar la mort. Almenys així ho assegura el nou doctor en un original treball de més de cinc-cents pàgines.

• Valorar la història és el títol d'un llibre editat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat. S'hi recullen actuacions del Departament en matèria de rehabilitació de nuclis urbans. Gairebé tot el volum és dedicat a les terres gironines, i les cases de l'Onyar hi tenen un tractament d'honor, amb un pòster annex i un desplegable de luxe digne del Playboy. Llàstima que aquesta presentació fastuosa serveixi per consagrar algunes realitzacions discutibles, o per consolidar una proposta tan arbitrària com la de la nova plaça de Sant Feliu de Girona, on la façana de color lila que els propis arquitectes qualifiquen de postmoderna no és més que l'inici dels disbarats que ineluctablement ens amenacen.

• Fa una vintena d'anys, en un dels mals moments habituals de l'urbanisme gironí, hom va tenir la idea de cobrir un tros d'Onyar amb una plataforma de formigó destinada fonamentalment a aparcar-hi vehicles. Després, tot van ser corredisses per tal d'intentar dignificar l'indret i donar-li l'aspecte impossible d'una plaça inexistent. Fins i tot —petit miracle en ple franquisme— va ser possible batejar-la com a plaça de Catalunya. Amb el temps hi van créixer les plantes, els petits van anar-hi a jugar, els vells a prendre el sol i els filatèlics a comprar i vendre segells. Quan l'espai començava a fer goig, hom ha tingut la idea d'instal·lar-hi —diuen que provisionalment per dos anys— un aparcament de peatge. És així com la plaça, amb prou feines consolidada, ha retornat de sobte a la trista condició de plataforma.

• Quin concepte més trist del futur devien tenir els gironins del passat! A l'indret urbà més anodí van obrir-hi un carrer estret i curt, condemnat a no eixamplar-se ni allargar-se, i li van posar el nom de Porvenir.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ